

Legislació delegada

Decret

Decret legislatiu del 20-11-2019 de publicació del text refós de la Llei 32/2014, del 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal.

Exposició de motius

Vist l'article 59 de la Constitució andorrana, segons el qual, mitjançant llei, el Consell General pot delegar l'exercici de la funció legislativa en el Govern;

Vista la delegació legislativa a favor del Govern establerta en la disposició final onzena de la Llei 18/2019, del 15 de febrer, del pressupost per a l'exercici del 2019, segons la qual s'encomana al Govern que publiqui en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el text consolidat de la Llei 32/2014, del 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal;

Vist que en compliment del que preveu la disposició final onzena de la Llei 18/2019, es refon en aquest Decret legislatiu el contingut de la Llei 32/2014, del 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal, on s'inclouen les modificacions que dimanen de les lleis següents: Llei 1/2018, de l'1 de març, del pressupost per a l'exercici del 2018 i Llei 18/2019, del 15 de febrer, del pressupost per a l'exercici del 2019 –que van entrar en vigor el 22 de març del 2018 i el 21 de març del 2019, respectivament–.

Atès que, d'una banda, la Llei 1/2018 modifica l'article 12 de la Llei 32/2014 amb la finalitat de complementar el contingut d'aquest article perquè es pugui aplicar de manera clara i rigorosa, amb aquesta modificació s'acompleix la resolució aprovada pel Consell General en la sessió del dia 15 de setembre del 2017, amb relació a la modificació de l'article 12.5 de la Llei 32/2014, que garanteixi el compliment amb la mateixa llei tal com recomana el Tribunal de Comptes.

I d'altra banda, la Llei 18/2019 modifica els articles 11 i 15 de la Llei 32/2014. La modificació de l'article 11 pretén evitar que el marc pressupostari debatut i aprovat pel Consell General a l'inici de legislatura, i que cobreix tot el període del mandat, hagi de ser debatut novament cada cop que es debat el Projecte de llei del pressupost d'un dels exercicis compresos en la legislatura. El marc pressupostari és una eina de referència dins dels paràmetres de la qual s'hauran de moure els projectes de pressupost. Per tant, un cop aprovat, només cal anar-lo modificant a mesura que el tancament dels exercicis pressupostaris permet passar de dades previsibles a dades certes. La modificació de l'article 15 té la finalitat de simplificar l'elaboració del pressupost, tot respectant la voluntat d'evitar dèficits de caixa anuals elevats i fixant-los en un màxim de l'1% del PIB i mantenint al mateix temps els límits de l'endeutament que ja preveu la llei.

Ateses les consideracions esmentades, a proposta del ministre encarregat de les finances, el Govern, en la sessió del 20 de novembre del 2019, aprova aquest Decret legislatiu amb el contingut següent:

Article únic

S'aprova la publicació al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* del text refós de la Llei 32/2014, del 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal, que entrarà en vigor l'endemà de ser-hi publicat.

Cosa que es fa pública per a coneixement general.

Andorra la Vella, 20 de novembre del 2019

Xavier Espot Zamora
Cap de Govern

Índex

Exposició de motius

Capítol primer. Disposicions generals

Article 1. *Objecte*

Article 2. *Àmbit d'aplicació*

Capítol segon. Principis bàsics

Article 3. *Principis bàsics*

Article 4. *Principi de sostenibilitat financera*

Article 5. *Principi d'estabilitat pressupostària*

Article 6. *Principi de plurianualitat*

Article 7. *Principi de transparència*

Article 8. *Principi d'eficiència*

Article 9. *Principi de responsabilitat*

Article 10. *Principi de lleialtat institucional*

Capítol tercer. Marc pressupostari

Article 11. *Marc pressupostari*

Capítol quart. Deute públic

Article 12. *Limitació d'endeutament*

Article 13. *Emissió de deute públic*

Article 14. *Pressupost extraordinari per causes excepcionals*

Capítol cinquè. Despesa permesa

Article 15. *Despesa màxima permesa*

Article 16. *Regla de la despesa corrent o de funcionament*

Article 17. *Despesa extraordinària*

Article 18. *Superàvits*

Article 19. *Compte de compensació*

Capítol sisè. Limitació del pes de la imposició directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de l'Administració general

Article 20. *Limitació del pes de la imposició directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de l'Administració general*

Capítol setè. Control

Article 21. *Obligacions d'informació*

Article 22. *Control dels interventors i supervisió del Tribunal de Comptes*

Article 23. *Plans d'equilibri financer*

Article 24. *Execució i control dels plans d'equilibri financer*

Capítol vuitè. Règim sancionador

Article 25. *Infraccions, responsables i sancions*

Article 26. *Procediment sancionador*

Disposició addicional. Dotació de recursos econòmics

Disposició transitòria primera. Marc pressupostari

Disposició transitòria segona. Membres del Tribunal de Comptes

Disposició transitòria tercera. Compliment de les obligacions establertes en la present Llei

Disposició derogatòria

Disposició final primera. Modificació de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000

Disposició final segona. Modificació de la Llei general de les finances públiques

Disposició final tercera. Modificació de la Llei 10/2003, del 27 de juny de les finances comunals

Disposició final quarta

Text refós de la Llei 32/2014, del 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal Capítol primer. Disposicions generals

Capítol primer. Disposicions generals

Article 1. *Objecte*

La present Llei té per objecte establir el conjunt de principis, regles i procediments aplicables a la gestió de les finances públiques amb la finalitat d'assegurar la seva sostenibilitat en un marc d'estabilitat pressupostària.

Article 2. *Àmbit d'aplicació*

La present Llei és d'aplicació a:

- a) l'Administració general de l'Estat;
- b) els comuns;
- c) els organismes institucionals vinculats o adscrits a l'Estat i als comuns;
- d) les entitats parapúbliques i de dret públic vinculades a l'Administració general i als comuns;
- e) les societats públiques participades per l'Administració general o pels comuns, en la mesura que la present Llei s'hi refereixi expressament.

Capítol segon. Principis bàsics

Article 3. *Principis bàsics*

Les administracions, els organismes públics i les entitats parapúbliques i de dret públic gestionaran els recursos financers de què disposin d'acord amb els següents principis bàsics:

- a) sostenibilitat financera;
- b) estabilitat pressupostària;
- c) plurianualitat;
- d) transparència;
- e) eficiència;
- f) responsabilitat;
- g) lleialtat institucional.

Article 4. *Principi de sostenibilitat financera*

Les administracions, els organismes i entitats subjectes a la present Llei han d'ajustar la seva actuació de manera que s'asseguri llur capacitat per finançar els compromisos de despesa presents i futurs dins dels límits de despesa permesa i de deute públic que estableix la present Llei.

Article 5. *Principi d'estabilitat pressupostària*

Les administracions, els organismes i entitats subjectes a la present Llei han d'elaborar, aprovar i executar els seus pressupostos en un marc d'estabilitat pressupostària que suposa una situació d'equilibri, de superàvit o de dèficit acceptat d'acord amb els termes establerts en aquesta mateixa norma.

L'alienació, venda o cessió dels béns i drets patrimonials del comú no es comptabilitzaran per formalització d'una situació d'equilibri o superàvit pressupostari.

Article 6. *Principi de plurianualitat*

Els pressupostos de tota l'Administració pública s'enquadraran en un marc pressupostari a mig termini, compatible amb el principi d'annualitat que regeix l'aprovació i execució de pressupostos.

Article 7. *Principi de transparència*

Els pressupostos i la comptabilitat de totes les administracions, organismes i entitats subjectes a la present Llei han de contenir la informació suficient i adequada que permeti verificar la seva situació financera i el compliment dels objectius de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària.

El ministeri encarregat de les finances promourà les mesures adients per facilitar el coneixement públic d'aquesta informació.

Article 8. *Principi d'eficiència*

1. Les polítiques de despesa pública han d'enquadrar-se en un marc de planificació plurianual i de programació pressupostària, atenent la situació econòmica del país, els objectius de política econòmica fixats pel Govern i el compliment dels objectius de sostenibilitat financera i d'estabilitat pressupostària.

2. La gestió dels recursos públics ha d'estar orientada a l'eficiència, l'eficàcia, l'economia i la qualitat, i amb aquesta finalitat cada administració i entitat subjecte a la present Llei aplicarà polítiques de racionalització de la despesa i millora de la gestió del sector públic.

3. Les administracions, els organismes institucionals i les entitats parapúbliques i de dret públic vinculades a l'Administració general o als comuns estan sotmeses al control d'oportunitat econòmica i al control d'eficàcia establerts a la Llei general de les finances públiques.

La intervenció general i la intervenció de cada comú remetraran anualment al Consell General i al consell de cada comú, respectivament, un informe global sobre l'exercici del control d'oportunitat econòmica i del control d'eficàcia que hagin realitzat sobre les administracions, organismes i entitats subjectes al seu control.

Igualment, remetraran anualment al Consell General i als consells dels comuns respectivament un informe global sobre el control financer que, segons el que estableix la Llei general de les finances públiques i la Llei de les finances comunals, hagin exercit sobre les entitats parapúbliques o de dret públic i les societats públiques participades.

Les intervencions remetraran també al Tribunal de Comptes els informes globals que preveuen els paràgrafs anteriors.

4. Les administracions, els organismes institucionals i les entitats parapúbliques i de dret públic vinculades a l'Administració general o als comuns, així com les societats públiques amb una participació de l'Administració general de l'Estat o dels comuns majoritària en el capital o suficient per tenir-ne el control estan sotmeses a una auditoria sobre la gestió econòmica realitzada, a la finalització de cada mandat polític, d'acord amb els requisits i continguts que es determinin reglamentàriament.

5. Les disposicions reglamentàries, en la seva fase d'elaboració i aprovació, els actes administratius, els contractes i els convenis que celebrin les administracions, els organismes i les entitats subjectes a la present Llei, han de valorar la seva repercussió i efectes sobre les finances públiques, i s'han de supeditar de manera estricta al compliment dels principis de sostenibilitat financera, d'estabilitat pressupostària, de limitació del pes de la imposició directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de l'Administració general de l'Estat i de limitació del creixement de la despesa pública corrent o de funcionament, d'acord amb els termes establerts en la present Llei.

6. En la fase de tramitació de les disposicions legals que puguin incidir sobre les finances públiques s'haurà d'incloure una memòria econòmica sobre el compliment dels objectius establerts en la present Llei.

Article 9. *Principi de responsabilitat*

1. Les administracions públiques, els organismes i les entitats subjectes a la present Llei que incompleixin les obligacions que s'hi preveuen assumiran, en la part que els hi sigui imputable, les responsabilitats que es derivin d'aquests incompliments.

2. L'Administració general no assumirà ni respondrà dels compromisos contrets pels comuns, incloses les societats públiques en les que hi participin, sens perjudici de les garanties mútues per a la realització de projectes conjunts.

3. Els comuns no assumiran ni respondran dels compromisos contrets per l'Administració general, incloses les societats públiques en les que hi participi, sens perjudici de les garanties mútues per a la realització de projectes conjunts.

Article 10. *Principi de lleialtat institucional*

1. Les administracions públiques han d'actuar d'acord al principi de lleialtat institucional. A aquest efecte han de:

- a) Valorar l'impacte que les seves actuacions podria provocar en la resta de les administracions públiques, especialment en l'àmbit financer.
- b) Respectar l'exercici legítim de les competències que cada administració pública tingui atribuïda.
- c) Facilitar a la resta d'administracions públiques la informació que precisin sobre l'activitat que desenvolupin en l'exercici de les seves pròpies competències i, en particular, la que es derivi del compliment de les obligacions de subministrament d'informació i transparència que estableix la present Llei.
- d) Prestar la cooperació i assistència activa que la resta d'administracions públiques precisin, dins de les seves competències i disponibilitats.

2. Els convenis i acords que celebrin entre si les administracions, els organismes i les entitats subjectes a la present Llei per a la realització de projectes d'interès comú han de contenir una valoració econòmica i financera de les actuacions projectades i establir la distribució de càrregues entre els participants.

Capítol tercer. Marc pressupostari**Article 11.** *Marc pressupostari*

1. L'elaboració i l'aprovació dels pressupostos anuals de les administracions, els comuns, els organismes i les entitats subjectes a la present Llei s'han d'ajustar a un marc pressupostari general que cobrirà el període de mandat i que haurà de complir amb els requisits i condicions establerts en la present Llei.

2. El Govern, en un termini màxim de sis mesos des de la seva presa de possessió, presentarà al Consell General per a la seva aprovació un marc pressupostari general pel temps del seu mandat que s'aprovarà prèviament a l'aprovació del pressupost del primer any de mandat de l'Administració general de l'Estat.

Aquest marc pressupostari serà revisat cada any i, un cop actualitzat, es trametrà al Tribunal de Comptes per a la seva informació, seguiment i control. Posteriorment, el Govern trametrà al Consell General el marc pressupostari actualitzat amb l'informe previ del Tribunal de Comptes per a la seva informació i seguiment.

3. Igualment els comuns, en un termini màxim de sis mesos des de la seva presa de possessió presentaran al Consell de Comú per a la seva aprovació un marc pressupostari general pel temps del seu mandat que es farà públic abans de què s'aprovin els pressupostos del primer any de mandat dels comuns. Aquest marc pressupostari serà revisat cada any i, un cop actualitzat, es trametrà al Tribunal de Comptes per a la seva informació, seguiment i control.

4. El marc pressupostari general de l'estat i dels comuns, consistirà en una projecció pressupostària pels anys del mandat, en el que s'emmarcaran els pressupostos anuals de la legislatura.

Aquest marc pressupostari contemplarà:

- a) Els objectius de sostenibilitat financera, d'estabilitat pressupostària i fiscal, establerts en la present Llei.
- b) Les projeccions de les principals partides d'ingressos i despeses, tenint en compte tant la seva evolució tendencial com l'impacte de les mesures previstes pel període considerat.
- c) Les previsions econòmiques generals en el context de les quals s'aplicarà el marc pressupostari, durant el període de mandat.

5. El Tribunal de Comptes, d'acord amb el Ministre encarregat de les finances publicarà anualment els objectius de sostenibilitat financera i d'estabilitat pressupostària i fiscal establerts en la present Llei, tant pel que fa referència a l'Administració general com als comuns, perquè aquests els considerin en l'elaboració i seguiment del seu marc pressupostari.

6. El marc pressupostari haurà de comptar amb un informe previ del Tribunal de Comptes sobre els objectius esmentats en l'apartat anterior.

Capítol quart. Deute públic

Article 12. *Limitació d'endeutament*

1. El deute públic del Principat no pot ser superior al cinquanta-cinc per cent (55%) del producte interior brut (PIB) expressat en termes nominals i calculat a aquests efectes d'acord amb la metodologia vigent a la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Si l'endeutament de l'Administració general de l'Estat i dels comuns superés el límit del cinquanta per cent (50%) del producte interior brut (PIB) expressat en termes nominals, tant l'Administració general com els comuns han de negociar i establir un pla d'acció comú perquè l'endeutament consolidat no arribi als límits establerts al paràgraf anterior.

2. El deute públic esmentat en l'apartat anterior inclou l'endeutament disposat de l'Administració general de l'Estat i dels comuns, d'acord amb els requisits establerts en aquest article.

3. A efectes del càlcul del deute públic del Principat d'Andorra, no es té en compte els fons de reserves de la branca de jubilació de la Caixa Andorrana de Seguretat Social. Així mateix qualsevol deute públic andorrà subscrit pels fons de reserves de la branca de jubilació de la Caixa Andorrana de Seguretat Social es considera a tots els efectes com a deute públic subscrit per un tercer no vinculat.

4. El deute de l'Administració general no pot superar el quaranta per cent (40%) del producte interior brut expressat en termes nominals i calculat a aquests efectes d'acord amb la metodologia vigent a la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei.

5. El deute dels organismes públics, les entitats públiques i parapúbliques que estan vinculades a l'Administració general i les societats públiques amb una participació de l'Administració general de l'Estat majoritària en el capital o suficient per tenir-ne el control no pot superar el cinquanta per cent (50) dels fons propis consolidats de cada entitat o grup d'entitats. L'endeutament d'aquests organismes, entitats i societats públiques esmentats anteriorment no computa a efectes de calcular el deute de l'Administració general.

A l'efecte de seguiment i control de l'endeutament de les societats públiques amb una participació de l'Administració general de l'Estat majoritària en el capital o suficient per tenir-ne el control, l'entitat dominant, que és l'entitat que en té una o més dependents, ha de presentar en la data de tancament els seus estats consolidats d'acord amb la normativa aplicable.

6. El deute dels comuns, inclosos els organismes públics, les entitats públiques i parapúbliques que hi estan vinculades, així com les societats públiques amb una participació dels comuns majoritària en el capital o suficient per tenir-ne el control, no pot superar el dos-cents per cent (200%) de la mitjana dels ingressos totals liquidats en els pressupostos corresponents als tres anys naturals immediatament anteriors, calculat d'acord amb el que estableix la Llei de les finances comunals.

7. Qualsevol administració que superi el seu límit d'endeutament no pot fer operacions d'endeutament net.

8. A l'efecte dels apartats anteriors i amb referència a l'Administració general i als organismes públics, entitats o societats públiques que s'esmenten a l'apartat 5, no s'hi inclouen les operacions de tresoreria, inferiors a un any, sempre que el saldo viu total no superi el cinc per cent (5%) de les despeses corrents del pressupost corresponent.

9. Els termes deute i endeutament d'aquest article corresponen a la definició del terme endeutament que recull la Llei general de les finances públiques quant al Govern i als organismes públics, entitats o societats públiques que hi estan vinculats; i a la Llei de les finances comunals pel que fa als comuns i als organismes públics, entitats o societats públiques que hi estan vinculats.

Article 13. *Emissió de deute públic*

1. L'emissió de deute públic per part del Govern ha d'estar autoritzada per Llei, en els termes que estableix la Llei general de les finances públiques.

2. Les operacions d'endeutament dels comuns han d'estar autoritzades d'acord amb la Llei de les finances comunals i amb els límits i condicions establerts en la present Llei.

Article 14. *Pressupost extraordinari per causes excepcionals*

1. Els límits de deute públic que fixa l'article 12 només es poden superar per part del Govern per les circumstàncies previstes i descrites en el pressupost extraordinari per causes excepcionals. L'aixecament del límit s'ha d'autoritzar expressament pel Consell General.

2. El Consell General, a proposta del Govern, pot aprovar un pressupost extraordinari per causes excepcionals si es produeixen catàstrofes naturals, emergències greus i esdeveniments o situacions excepcionals, inclosos de caràcter econòmic, que requereixin una actuació pública urgent i extraordinària que no es pugui assumir amb les partides pressupostàries vigents.

El pressupost extraordinari per causes excepcionals pot tenir caràcter plurianual, amb el límit màxim de sis anys.

3. El Consell General aprovarà, juntament amb el pressupost extraordinari, a proposta del Govern, un pla d'equilibri financer, per tornar a complir els límits d'endeutament en el termini màxim de sis anys. Les previsions del pla s'integraran en el pressupost extraordinari i en els pressupostos anuals ordinaris de l'Estat, segons correspongui a les mesures que s'hi continguin.

El pla d'equilibri financer que presenti el Govern al Consell General ha de comptar amb l'informe consultiu del Tribunal de Comptes sobre la seva idoneïtat per complir amb els límits d'endeutament.

L'execució dels plans d'equilibri financer vinculats a un pressupost extraordinari per causes excepcionals se sotmet al control general dels plans d'equilibri establerts en la present Llei.

4. Els comuns han de respectar en tot cas els límits d'endeutament que fixa l'article 12. Les situacions de catàstrofes naturals, emergències greus o esdeveniments excepcionals, inclosos de caràcter econòmic, que requereixin una actuació dels comuns que no puguin assumir amb les partides dels seus pressupostos vigents seran sufragades mitjançant el pressupost de l'Administració general o d'un pressupost extraordinari per causes excepcionals proposat per Govern i aprovat pel Consell General.

Capítol cinquè. Despesa permesa

Article 15. *Despesa màxima permesa*

1. L'Administració general, podrà incórrer en un dèficit sempre i quan el percentatge d'aquest dèficit no superi l'u per cent (1%) del Producte interior brut expressat en termes nominals previst per a l'exercici del Projecte del pressupost anual

2. L'Administració general podrà superar els límits de dèficit que preveu l'apartat 1, sempre que es compleixin els requisits de despesa per causes extraordinàries que preveu l'article 17.

3. Els comuns inclosos els organismes públics, les entitats públiques i parapúbliques que hi estan vinculades, així com les societats públiques amb una participació dels comuns majoritària en el capital o suficient per tenir-ne el control podran incórrer en dèficit sempre i quan el deute dels mateixos no superi el dos cents per cent (200%) de la mitja dels ingressos totals liquidats en els pressupostos corresponents als tres anys naturals immediatament anteriors, calculat d'acord amb l'establert en la Llei de finances comunals.

Article 16. *Regla de la despesa corrent o de funcionament*

1. La variació del resultat de sumar la despesa de personal, de la despesa de béns corrents i serveis, així com les transferències corrents, pressupostada tant per l'Administració general com pels comuns no podrà superar la taxa de referència del creixement del producte interior brut nacional anual.

2. En el cas en què la taxa de variació del producte interior brut nacional anual sigui negativa, la variació dels capítols de despesa esmentats en l'apartat 1, tant pel que fa referència a l'Administració general com als comuns, no podrà superar el zero per cent.

3. En cas que el deute dels comuns inclosos els organismes públics, les entitats públiques i parapúbliques que hi estan vinculades, així com les societats públiques amb una participació dels comuns majoritària en el capital o suficient per tenir-ne el control sigui inferior al cent vuitanta per cent (180%) de la mitja dels ingressos totals liquidats en els pressupostos corresponents als tres anys naturals immediatament anteriors, calculat d'acord amb l'establert en la Llei de les finances comunals, no els hi serà d'aplicació la regla de la despesa corrent o de funcionament establerta en aquest article.

Article 17. *Despesa extraordinària*

1. En cas de catàstrofes naturals, emergències greus i esdeveniments o situacions excepcionals, inclosos de caràcter econòmic, que requereixin una actuació pública urgent i extraordinària que no es pugui assumir amb les partides pressupostàries vigents, el Consell General, a proposta del Govern, podrà aprovar un pressupost extraordinari per causes excepcionals, que podrà incórrer en una despesa extraordinària superior al previst en l'article 15.

2. El Consell General aprovarà, juntament amb el pressupost extraordinari, un pla d'equilibri financer, per tornar a la situació d'equilibri pressupostari en el termini màxim de sis anys, en els mateixos termes que estableix l'apartat 3 de l'article 14.

3. Els comuns han de mantenir en tot cas una situació d'equilibri d'acord amb els requisits establerts en l'article 15. Les situacions de catàstrofes naturals, emergències greus o esdeveniments excepcionals que requereixin una actuació dels comuns que no puguin assumir amb les partides dels seus pressupostos vigents seran sufragades mitjançant el pressupost de l'Administració general o a través del pressupost extraordinari per causes excepcionals que preveu l'article 14.

Article 18. *Superàvits*

1. Els superàvits de les liquidacions pressupostàries de l'Estat s'aplicaran a la reducció del deute públic o a la dotació d'un compte de reserves de lliure disposició, que també podrà destinar-se a l'adquisició de participacions en entitats públiques o de dret públic, o en societats públiques participades per l'Administració general.

2. Els superàvits de les liquidacions pressupostàries dels comuns s'aplicaran a la reducció del deute públic o a la dotació d'un compte de reserves propi de lliure disposició, que també podrà destinar-se a l'adquisició de participacions en entitats públiques o de dret públic, o en societats públiques participades pels comuns.

Article 19. *Compte de compensació*

1. El Govern constituirà i gestionarà un compte de compensació que s'utilitzarà per sufragar els pressupostos extraordinaris per causes excepcionals definits en l'article 14.

2. Els pressupostos generals de l'Estat i dels comuns inclouran una partida pressupostària corresponent al zero coma deu per cent (0,10%) del total de les seves despeses que anirà destinada a la dotació d'aquest compte de compensació.

3. En cas que el seu volum superi el zero coma cinc per cent (0,5%) del producte interior brut (PIB), i si no existeix cap pressupost extraordinari viu, el Consell General, a proposta del Govern i dels comuns, podrà decidir aplicar-ne la part excedent a la reducció del deute públic o a projectes d'inversió.

Capítol sisè. Limitació del pes de la imposició directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de l'Administració general

Article 20. *Limitació del pes de la imposició directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de l'Administració general*

1. El pes de la tributació directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de l'Administració general no podrà ser superior al quaranta per cent, que es calcularà en base a la ràtio de "total d'impostos directes dividit entre el total d'impostos directes més els impostos indirectes excloent el capítol d'impostos especials i el capítol sobre tràfic exterior de l'Administració general".

2. Els projectes i les proposicions de llei que estableixin, modifiquin o suprimeixin tributs s'acompanyaran d'un informe sobre l'afectació del límit del pes de la imposició directa sobre la ràtio descrit en l'apartat 1.

Capítol setè. Control

Article 21. *Obligacions d'informació*

1. El Govern i els comuns facilitaran al Tribunal de Comptes informació sobre l'aprovació, l'execució i la liquidació dels seus respectius pressupostos.

2. El Govern i els comuns elaboraran un informe trimestral sobre l'execució del seu pressupost, dins dels tres mesos següents al trimestre vençut, que trametran immediatament al Tribunal de Comptes. Aquests informes faran atenció especialment al compliment de les obligacions relatives al deute públic, a la despesa permessa de l'Administració general, el dèficit dels comuns, i en el seu cas, els pressupostos extraordinaris per causes excepcionals i les mesures dels plans d'equilibri financer.

3. Els interventors de l'Administració general i dels comuns informaran al Tribunal de Comptes sobre les desviacions que es produeixin, superiors al cinc per cent (5%), en l'execució dels pressupostos de les seves respectives administracions.

Article 22. *Control dels interventors i supervisió del Tribunal de Comptes*

1. L'interventor general i els interventors comunals, així com els òrgans interventors que en depenen, col·laboraran en tot moment amb l'Administració general i els comuns per assegurar el compliment de les obligacions que estableix la present llei.

Especialment, col·laboraran en l'elaboració, l'aplicació i el control del marc pressupostari de l'Administració general i dels comuns, dels pressupostos de l'Administració general i dels comuns i dels pressupostos extraordinaris per causes excepcionals.

En l'exercici de les seves funcions, els interventors actuen amb independència i amb subjecció exclusiva a la llei i al dret. L'interventor general i els interventors comunals, durant el seu mandat, només poden ser cessats en virtut de la sanció imposada com a resultat d'un expedient disciplinari, en els termes de la llei.

2. El control dels interventors i la supervisió del Tribunal de Comptes es realitzarà d'acord amb el següent:

a) Marc pressupostari de l'Administració general i dels comuns: hauran de comptar amb l'informe previ del Tribunal de Comptes d'acord amb l'establert en l'apartat 6 de l'article 11.

b) Pressupostos de l'Administració general i dels comuns

- El Tribunal de Comptes supervisarà l'execució i la liquidació dels pressupostos de l'Administració general i dels comuns a l'efecte de verificar el compliment de les obligacions que estableix la present llei en matèria de sostenibilitat financera i d'estabilitat pressupostària i fiscal.

- Els òrgans interventors de l'Administració general i dels comuns formularan objeccions a les disposicions de despeses, el reconeixement d'obligacions i l'ordenació de pagaments de l'Administració general i dels

comuns, respectivament, quan s'incompleixin les obligacions que estableix la present Llei en matèria de deute, despesa permesa i dèficit dels comuns.

- Juntament amb el projecte de pressupost que es remeti al Consell General o al consell de cada comú, s'acompanyarà un informe de la intervenció respectiva sobre el compliment de les obligacions que estableixen els articles 12 i 15 en matèria de deute, despesa permesa i de dèficit públic dels comuns i sobre la seva conformitat al marc pressupostari aplicable.

- Si en l'execució del pressupost de l'Administració general o dels comuns l'interventor general o els interventors comunals detecten un incompliment o un risc greu d'incompliment de les obligacions establertes als articles 12 i 15 relatives al deute, a la despesa permesa o al dèficit públic dels comuns, d'acord amb el marc pressupostari aprovat, informaran al Tribunal de Comptes de les esmentades desviacions perquè aquest pugui exercir les seves competències de control. El Tribunal de Comptes instarà al Govern o als comuns, segons correspongui, perquè adoptin les mesures adequades per solucionar la situació, inclosa si s'escau la retenció temporal de crèdits per part de l'òrgan competent.

- Si persisteix l'incompliment en el trimestre següent, el Tribunal de Comptes requerirà al Govern o als comuns, segons correspongui, perquè en el termini de dos mesos i d'acord amb allò que estableixen els articles 23 i 24, elaborin un pla d'equilibri financer que contempli el restabliment de la situació i garanteixi el compliment de les obligacions ordenades per la present norma.

c) Pressupostos extraordinaris per causes excepcionals

El Tribunal de Comptes supervisarà l'execució i la liquidació dels pressupostos extraordinaris per causes excepcionals, a l'efecte de verificar el compliment de les obligacions que estableix la present Llei en el mig termini, en matèria de sostenibilitat financera i estabilitat pressupostària i fiscal. Igualment, examinarà el pla d'equilibri financer que acompanyi el pressupost extraordinari als efectes de declarar-ne la idoneïtat, d'acord amb l'article 14.

Article 23. Plans d'equilibri financer

1. A més de les situacions previstes a l'article anterior i, en tot cas, en els supòsits que preveu expressament aquesta Llei, quan es detecti un incompliment o un risc greu d'incompliment de les obligacions legals en matèria de deute, despesa permesa i dèficit públic, el Govern i els comuns, segons escaigui, iniciaran el procés d'aprovació d'un pla d'equilibri financer, que contindrà les mesures adequades per complir amb les dites obligacions o per evitar el seu incompliment.

2. Correspon al Govern i als comuns l'aprovació dels plans d'equilibri financer. El pla d'equilibri financer serà aprovat pel Govern o pel Consell de Comú, segons correspongui, en el termini màxim de dos mesos des de la detecció de l'incompliment o del risc d'incompliment, o bé des de l'advertiment que s'hagi formulat per elaborar-lo llevat previsió legal contrària. El procés d'aprovació del Pla d'equilibri financer es realitza mitjançant l'aprovació inicial i l'aprovació definitiva.

3. L'aprovació inicial consisteix en l'acord del Govern i dels comuns, segons correspongui, de declaració de necessitat d'aplicar un programa d'equilibri financer per fer front a les desviacions constatades i en què es pugui sol·licitar la col·laboració i assessorament del Tribunal de Comptes en la formulació del mateix. Amb aquesta declaració es prendran les mesures urgents de control de la situació financera causant d'aquestes desviacions i es notificarà l'acord al Tribunal de Comptes en un termini de tres dies.

Si el Govern i els comuns requereixen la col·laboració del Tribunal de Comptes en la formulació del Pla d'equilibri financer, en el termini de set dies posteriors, aquest podrà nomenar una comissió de tres experts perquè en un termini de trenta dies, formuli sota la responsabilitat del Govern i, en el seu cas, dels comuns un Pla d'equilibri financer. Aquest comptarà amb la col·laboració, si escau, dels organismes institucionals, les entitats parapúbliques i de dret públic i les societats públiques afectades amb tota la informació i l'assistència que es requereixi. En les mateixes condicions i terminis, el Tribunal de Comptes podrà optar per assessorar directament en l'elaboració del Pla d'equilibri financer, sense l'assistència dels experts.

En cas que el Govern i els comuns no requereixin la col·laboració del Tribunal de Comptes, el terminis de presentació del Pla d'equilibri financer seran els mateixos que els esmentats en els apartats anteriors.

4. El Pla d'equilibri financer formulat pel Govern o pels comuns serà tramès al Tribunal de Comptes un cop aprovat amb caràcter definitiu. El Tribunal de Comptes, a la vista del contingut del mateix, redactarà el seu informe final en forma de proposta de resolució al Govern o als comuns dins del termini de vint dies contats a partir de la finalització de la fase anterior.

En cas que l'informe sigui desfavorable o contingui observacions condicionants, el Govern o els comuns hauran de modificar-lo i remetre'l de nou al Tribunal de Comptes, en el termini màxim d'un mes.

5. El pla d'equilibri financer ha de contenir:

- a) la identificació de les causes que han provocat el risc d'incompliment o l'incompliment de les obligacions que estableix la present Llei en matèria de deute, de despesa permesa o de dèficit públics dels comuns;
- b) les mesures adequades, relatives a despesa i ingressos, per complir les obligacions indicades, degudament quantificades i amb un calendari precís d'adopció i aplicació;
- c) els indicadors, si escau, que permetin seguir l'evolució de la situació i l'eficàcia de les mesures adoptades;
- d) les previsions econòmiques generals en el context de les quals s'aplicarà el pla, durant el període de la seva vigència;
- e) la previsió d'impacte en el pes de la imposició directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de les mesures proposades en el pla, contemplant la limitació del creixement de la despesa pública corrent o de funcionament de l'Administració general i dels comuns, d'acord amb els requisits establerts en la present Llei.

5. Els plans d'equilibri financers vinculats a l'aprovació d'un pressupost extraordinari per causes excepcionals segueixen el règim que estableix l'article 14.

Article 24. Execució i control dels plans d'equilibri financer

1. El Govern i els comuns informaran trimestralment al Tribunal de Comptes de l'aplicació i els efectes dels plans d'equilibri financer aprovats. Aquests informes han de comptar amb el vistiplau de l'interventor general i dels interventors comunals, segons escaigui.

2. El Tribunal de Comptes pot demanar en qualsevol moment al Govern o als comuns informació sobre l'aplicació dels plans d'equilibri financer i els seus efectes.

3. El Tribunal de Comptes examinarà l'execució dels plans d'equilibri financer i els seus efectes respecte del compliment dels objectius de deute, despesa permesa i dèficit públic. En cas que detecti incompliments o desviacions, instarà a l'Administració corresponent perquè adopti les mesures adequades en el termini màxim d'un mes.

El Govern i els comuns informaran el Tribunal de Comptes de les mesures adoptades a partir de les observacions que els hi hagi dirigit.

4. En cas que el Govern no adopti, en el termini d'un mes, les mesures adequades per corregir les desviacions del compliment dels plans d'equilibri financer, el Tribunal de Comptes informará al Consell General perquè aquest adopti les mesures necessàries i escaients perquè el Govern doni compliment a les obligacions establertes en la present Llei.

5. En cas que els comuns no adoptin, en el termini d'un mes, les mesures adequades per corregir les desviacions del compliment dels plans d'equilibri financer, el Tribunal de Comptes informará al Govern perquè aquest acordi la interrupció de l'import de les transferències d'acord amb l'establert en la Llei de finances comunals.

Capítol vuitè. Règim sancionador

Article 25. *Infraccions, responsables i sancions*

1. Pel que fa referència a les infraccions, classes de responsabilitat i règim sancionador es remet a l'establert en la Llei general de les finances públiques, a la Llei de les finances comunals i la Llei de la funció pública.
2. Són responsables de les infraccions establertes a la Llei general de les finances públiques, a la Llei de les finances comunals i la Llei de la funció pública, les persones lligades a l'Administració pública per una relació de servei a qui directament s'hagi d'imputar la conducta infractora.
3. Sense perjudici de les responsabilitats polítiques, penals i civils en què es pugui incórrer, seran sancionades:
 - a) Les infraccions greus, amb:
 - l'aplicació de les sancions per faltes greus que estableix la Llei de la funció pública, pels funcionaris i el personal al servei de l'Administració general segons la normativa vigent aplicable;
 - l'aplicació de les sancions per faltes greus que estableix la normativa aplicable als comuns i als organismes públics, a les entitats parapúbliques i de dret públic i a les societats públiques participades vinculades o dependents de l'Estat i dels comuns, pel personal que hi presta els seus serveis, segons la legislació aplicable a cada cas;
 - en tot cas, el cessament del lloc que ocupen, pels funcionaris públics de lliure designació.
 - b) Les infraccions molt greus, amb:
 - l'aplicació de les sancions per faltes molt greus que estableix la Llei de la funció pública, pels funcionaris i el personal al servei de l'Administració general;
 - l'aplicació de les sancions per faltes molt greus que estableix la normativa aplicable als comuns i als organismes públics, a les entitats parapúbliques i de dret públic i a les societats públiques participades vinculades o dependents de l'Estat i dels comuns, pel personal que hi presta els seus serveis, segons la legislació aplicable a cada cas;
 - en tot cas, el cessament del lloc que ocupen, pels funcionaris públics de lliure designació.
4. La imposició de les sancions serà proporcional a la gravetat de la infracció comesa. La graduació de les sancions es farà d'acord als criteris de responsabilitat del càrrec o del lloc de treball; gravetat dels danys causats a l'Administració; intencionalitat; grau de participació i reincidència.

Article 26. *Procediment sancionador*

1. El procediment sancionador s'iniciarà contra les persones presumptament responsables de la infracció:
 - a) per iniciativa del Tribunal de Comptes;
 - b) per iniciativa del ministre encarregat de les finances, respecte del Govern i els organismes, entitats i societats que en depenguin;
 - c) per iniciativa dels còsols, exclusivament respecte del personal dels comuns i dels organismes, entitats i societats que en depenguin.
2. Els procediments dirigits contra funcionaris públics i personal dins de l'àmbit de la Llei de la funció pública, es tramitaran i es resoldran segons el que preveu la Llei de funció pública, amb les següents especialitats:
 - a) l'instructor serà designat pel ministre encarregat de les finances, en els expedients que afectin el personal al servei de l'Administració general;
 - b) la competència per resoldre l'expedient per faltes greus correspon al ministre encarregat de les finances, i per faltes molt greus, al Govern, en els expedients que afectin el personal al servei de l'Administració general.
3. Els procediments dirigits contra funcionaris públics i personal dels comuns es tramitaran i es resoldran per la normativa que els sigui aplicable, amb les especialitats següents:

a) l'instructor serà designat pel cònsol o pel responsable màxim de l'organisme, l'entitat o la societat corresponent;

b) la competència per resoldre l'expedient correspondrà al cònsol.

4. Els procediments dirigits contra el personal dels organismes públics, de les entitats parapúbliques i de dret públic i de les societats públiques participades vinculades o dependents de l'Estat i dels comuns es tramitaran segons la normativa que els hi sigui aplicable, amb les mateixes especialitats, si escau, que estableix l'apartat anterior.

Disposició addicional. Dotació de recursos econòmics

El Consell General, el Govern i els comuns dotaran al Tribunal de Comptes, a la intervenció general i a la intervenció dels comuns dels recursos necessaris per poder desenvolupar les funcions que els hi encomana la present Llei.

Disposició transitòria primera. Marc pressupostari

El Govern i els comuns elaboraran i aprovaran el primer marc pressupostari que els correspongui d'acord amb la present Llei a partir de la seva constitució després de les primeres eleccions que se celebrin en els àmbits respectius després de la seva entrada en vigor.

Les disposicions de la present Llei relatives al marc pressupostari només seran aplicables a partir del primer marc aprovat segons el paràgraf anterior.

Disposició transitòria segona. Membres del Tribunal de Comptes

1. Els membres actuals del Tribunal de Comptes exerciran el seu mandat pel temps que els correspongui, sense perjudici de la seva renovació per part del Consell General.

2. El Consell General nomenarà els membres addicionals del Tribunal de Comptes en el termini de tres mesos des de l'entrada en vigor de la present Llei.

Disposició transitòria tercera. Compliment de les obligacions establertes en la present Llei

1. Els límits d'endeutament, de despesa màxima permesa, de variació de despesa corrent o de funcionament, així com de limitació del pes de la imposició directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de l'Administració general i dels comuns establerts en la present Llei, s'haurà de complir al final del primer mandat en què sigui d'aplicació la present Llei.

2. El Govern i els comuns realitzaran les primeres aportacions al compte de compensació amb càrrec als primers pressupostos generals de l'Estat i dels comuns que els correspongui, d'acord amb la present Llei a partir de la seva constitució després de les primeres eleccions que se celebrin en els àmbits respectius després de la seva entrada en vigor.

Disposició derogatòria

Queden derogades totes les disposicions legals i reglamentàries que s'oposin al que estableix la present Llei.

Disposició final primera. Modificació de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000

1. S'afegeix un nou apartat a bis) a l'article 2.1 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000, del següent tenor:

"a. bis) Supervisar l'execució i la liquidació dels pressupostos de l'Estat i dels comuns, a l'efecte de garantir el compliment de les obligacions que estableix la Llei de sostenibilitat de les finances públiques, d'estabilitat pressupostària i fiscal en matèria de sostenibilitat financera, estabilitat pressupostària i fiscal."

2. Es modifica l'apartat 1 de l'article 3 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000, que queda redactat en els termes següents:

"Article 3

1. El Tribunal de Comptes compleix la seva funció mitjançant l'elaboració d'informes o memòries que, una vegada aprovats pel Ple juntament amb les al·legacions i les justificacions que hagin presentat els ens fiscalitzats i les recomanacions proposades per tal de millorar la seva gestió i els requeriments per tal de complir amb els principis de sostenibilitat financera i estabilitat pressupostària i fiscal han d'ésser exposats com a part d'una memòria que el Tribunal ha de remetre anualment al Consell General."

3. S'afegeix un apartat 3 a l'article 2 de la Llei del Tribunal de Comptes, del tenor següent:

"3. Funció sancionadora

a) incoar els expedients sancionadors que preveu la Llei de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal"

4. Es modifica l'apartat 1 de l'article 18 de la Llei del Tribunal de Comptes, que queda redactat en els termes següents:

"1. El Ple està integrat per un president i entre dos i quatre membres."

5. Es modifica l'apartat 1 de l'article 22 de la Llei del Tribunal de Comptes, que queda redactat en els termes següents:

"1. El president i els altres membres del Tribunal de Comptes són designats individualment pel Consell General, amb el vot favorable de dues terceres parts dels seus membres en primera votació, per un període de sis anys, renovable."

Disposició final segona. Modificació de la Llei general de les finances públiques

1. Es modifica la lletra g) de l'article 58 de la Llei general de les finances públiques, que queda redactat en els termes següents:

"g) Qualsevol altres actes o omissions que suposin incompliment de la Llei de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal, així com d'aquesta Llei i de les disposicions que la reglamenten o la despleguen."

Disposició final tercera. Modificació de la Llei 10/2003, del 27 de juny de les finances comunals

1. Es modifica la lletra g) de l'article 102 de la Llei 10/2003, del 27 de juny de les finances comunals, que queda redactat en els termes següents:

"g) Qualsevol altres actes o omissions que suposin incompliment de la Llei de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal, així com d'aquesta Llei i de les disposicions que la reglamenten o la despleguen."

Disposició final quarta

La present Llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*, sens perjudici del que estableix la disposició transitòria primera.